

Обхід вершин графу

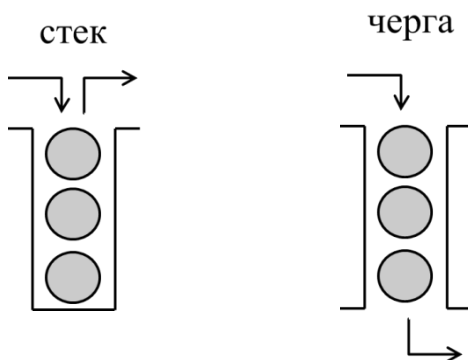
Задачі, що розв'язуються на базі алгоритму обходу:

- перевірка досяжності між парою вершин, або всіх вершин від заданої початкової;
- окреслення компонент зв'язності (з модифікацією: замість індикатора «розглянуто» надавати номер компоненти зв'язності);
- пошук циклів (DFS);
- пошук найкоротших шляхів від заданої вершини (BFS);
- знаходження циклів графів:
 - гамільтонів цикл: обійти всі вершини графа, побувавши в кожній з них лише один раз (задача комівояжера);
 - ейлерів цикл: обійти всі ребра (контроль дієздатності мережі).

Алгоритми обходу вершин

Велика кількість задач для графів вимагають перегляду всіх вершин і ребер графа G у певному порядку. Найбільш поширений так званий алгоритм «пошуку у глибину» (або DFS-метод від англ. depth first search). У ході роботи алгоритму використовують структуру даних, яку називають стеком, що працює за принципом „останнім прийшов — першим вийшов”. Додавання й вилучення елементів у стеку відбувається з одного кінця, який називають верхівкою стеку.

Часто використовується перегляд графа «пошуком у ширину» (або BFS-метод від англ. breadth first search), при якому у кожній черговій вершині переглядаються всі інцидентні їй ребра без виключення і всі їх кінцеві вершини (тобто «оточення» вершини). У ході реалізації алгоритму використовують структуру даних, яку називають чергою, що використовує принцип „першим прийшов — першим вийшов”. Елемент включається у хвіст черги, а виключається з її голови.

Нехай G – зв'язний граф. Треба, пересуваючись тільки по ребрам графа, обійти та розмітити всі його вершини.

Вхід: граф G ; $s \in V$ - початок обходу

Вихід: маркери вершин $v.mark$

Допоміжні величини:

$T \subseteq V$ множина вершин, які потрібно розглянути

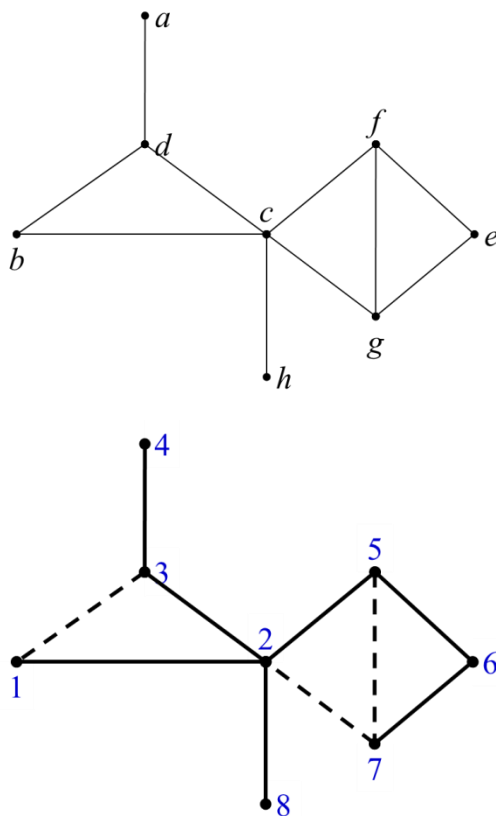
$v.selected$ чи вершина розглянута

$v.prev$ попередня вершина під час обходу

- 1) для всіх $v \in V$ $v.selected = false$; $v.prev = null$; $N = 1$
- 2) включити s у T ; $s.selected = true$; $w.num = N$
- 3) поки $T \neq \emptyset$ виконати
- 4) видалити u з T /спосіб вибору u може бути різним
- 5) для всіх $w \in \Gamma(u)$ виконати /для всіх w суміжних з u
- 6) якщо $w.selected = false$ то
- 7) включити w у T
- 8) $N = N + 1$; $w.num = N$;
- 9) $w.selected = true$
- 10) $w.prev = u$

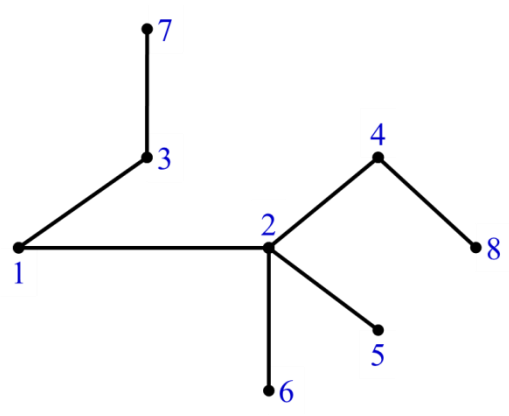
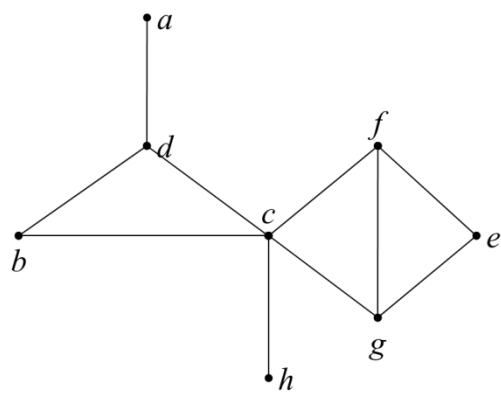
✓ Краще використовувати пошук в глибину, якщо потрібно тільки обійти і промаркувати вершини.

Приклад. Обхід в глибину.

Вершина	DFS-номер	Вміст стеку
b	1	b
c	2	bc
d	3	bcd
a	4	$bcda$
-	-	bcd
-	-	bc
f	5	$bcbf$
e	6	$bcbfe$
g	7	$bcbfeg$
-	-	$bcbfe$
-	-	$bcbf$
-	-	bc
h	8	$bcbh$
-	-	bc
-	-	b
-	-	\emptyset

Приклад. Обхід в ширину.

Вершина	DFS-номер	Вміст черги
<i>b</i>	1	<i>b</i>
<i>c</i>	2	<i>bc</i>
<i>d</i>	3	<i>bcd</i>
-	-	<i>cd</i>
<i>f</i>	4	<i>cdf</i>
<i>g</i>	5	<i>cdfg</i>
<i>h</i>	6	<i>cdfgh</i>
-	-	<i>dfgh</i>
<i>a</i>	7	<i>dfgha</i>
-	-	<i>fgha</i>
<i>e</i>	8	<i>fghae</i>
-	-	<i>ghae</i>
-	-	<i>hae</i>
-	-	<i>ae</i>
-	-	<i>e</i>
-	-	∅

Література для самостійного читання

Взято за основу	Нікольський Ю.В. Дискретна математика / Ю.В.Нікольський, В.В.Пасічник, Ю.М.Щербина — К.: Видавнича група BVH, 2007. — 368 с.
Подивитись детальніше	Белоусов А.И., Ткачев С.Б. Дискретная математика: Учеб. для вузов / Под ред. В.С.Зарубина, А.П.Крищенко. - 3-е изд., стереотип. - М.: Изд-во МГТУ им. Н.Э. Баумана, 2004. - 744 с. Молчановський О.І. Курс лекцій з дискретної математики. Розділ VII. Теорія графів / НТУУ КПП, репозиторій GitHub Шапорев С.Д. Дискретная математика: учебное пособие / Балт. гос. техн. ун-т «Военмех». СПб., 2004. — 131 с.
Програмні реалізації	Новиков Ф.А. Дискретная математика для программистов: Учебник для вузов. 3-е изд. — СПб.: Питер, 2009 — 384 с. Поиск в ширину, Поиск в глубину / Библиотека форума e-taхх-ги Седжвик Р. Фундаментальные алгоритмы на C++. Алгоритмы на графах: пер. с англ. — СПб.: ООО «ДиаСофтЮП», 2002 — 496 с. Иванов Б.Н. Дискретная математика. Алгоритмы и программы. Расширенный курс — М.: Известия, 2011. - 512 с.